

**Produkcja biomasy miskanta jako alternatywa
dla obszarów zanieczyszczonych i odłogowanych:
jakość, ilość oraz wpływ na glebę – projekt MISCOMAR**www.miscomar.eudr Marta Pogrzeba, dr Jacek Krzyżak
Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych

Obecnie większość biopaliw produkowana jest z roślin jadalnych uprawianych na gruntach rolnych, podczas gdy biomasa wykorzystywana do produkcji ciepła i energii jest głównie pochodzenia drzewnego. Zrównoważona produkcja biopaliw oraz produkcji żywności wymaga opracowania nowych metod uprawy roślin energetycznych na gruntach rolnych o niskiej jakości, pozostawiając jednocześnie czyste i dobre jakościowo gleby do produkcji żywności. Bioenergia jest kluczowym elementem strategii UE w obszarze odnawialnych źródeł energii i występuje na styku polityk w zakresie rolnictwa/użytkowania gruntów oraz produkcji energii.

Głównym celem projektu MISCOMAR (2016-2019) jest wypracowanie technik produkcji biomasy na terenach wyłączonych z produkcji rolnej poprzez: określenie przydatności gruntów zanieczyszczonych i odłogowanych do uprawy miskanta oraz opracowanie koncepcji zrównoważonej integracji upraw miskanta na poziomie gospodarstw rolnych oraz w aspekcie kształtowania krajobrazu.

Koncepcja projektu obejmuje wykorzystanie gleb rolniczych zanieczyszczonych metalami ciężkimi, zrównoważone wykorzystanie gleb odłogowanych oraz poprawę ekologiczną i środowiskową gleb intensywnie wykorzystywanych rolniczo. Badania prowadzone są w Polsce, Walii oraz Niemczech.

Na seminarium zaprezentowane zostaną założenia badań prowadzonych w projekcie MISCOMAR oraz wstępne wyniki prac realizowanych na glebie zanieczyszczonej metalami ciężkimi (Bytom).

Projekt realizowany jest w ramach FACCE SURPLUS, a środki finansowe na jego polską część pochodzą z NCBiR.

Kontaktdr Marta Pogrzeba
Ekspert wiodący – Remediacja Środowiska
Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach
Zakład Badań i Rozwoju
tel. 32 254 60 31 wew. 252, e-mail: m.pogrzeba@ietu.pl

dr Marta Pogrzeba

Doktor nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska. Specjalność: biotechnologie środowiskowe, inżynieria i ochrona środowiska, ekotoksykologia środowiska. Od dwudziestu lat pracownik Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, od 2010 roku kierowała Zespołem Fitoremediacji, obecnie adiunkt w Zakładzie Badań i Rozwoju – ekspert wiodący IETU w obszarze Remediacja Środowiska. Główny obszar badań: fitoremediacja (fitoekstrakcja, fitostabilizacja, chemofitostabilizacja) gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi, ocena fitotoksyczności podłoża dla roślin, konstruowanie pokrywy roślinnych na terenach zanieczyszczonych, konstruowanie podłoży zastępczych z materiałów odpadowych (artificial soil). Współautor i kierownik naukowy zadań badawczych w projektach zarówno krajowych jak i międzynarodowych (PhytoDec, Metallophytes, Geosap, PHIME, PHYTO2ENERGY, MISCOMAR, LUMAT).

Członek Rady Naukowej IETU od 2008; od 2012 członek Komisji Ochrony Środowiska i Utylizacji Odpadów PAN o/Katowice; od 2012 członek Rady Programowej kierunku studiów Ochrona Środowiska Uniwersytetu Śląskiego na okres kadencji 2012-2016; od 2010 ekspert sieciowy Górnośląskiej Agencji Promocji Przedsiębiorczości S.A., Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii.

Wybrane publikacje

Pogrzeba M., Rusinowski S., Sitko K., Krzyżak J., Skalska A., Cizek D., Małkowski E., Werle S., McCalmont J., Mos M., Kalaji H. 2017. Relationships between soil parameters and physiological status of *Miscanthus x giganteus* cultivated on soil contaminated with trace elements under NPK fertilisation vs. microbial inoculation. *Environmental Pollution*, 225, 163-174.

Pogrzeba M., Krzyżak J., Rusinowski S., Werle S., Hebner A., Milandru A. 2017. Case study on phytoremediation driven energy crop production using *Sida hermaphrodita*. *International Journal of Phytoremediation* (in press).

Clifton-Brown J.,(...), Krzyżak J.,(...), **Pogrzeba M.**, (...). 2017. Progress in upscaling *Miscanthus* biomass production for the European bio-economy with seed-based hybrids. *Global Change Biology Bioenergy*, 9(1), 6-17.

Pogrzeba M., Cizek D., Galimska-Stypa R., Nowak B., Sas-Nowosielska A. 2016. Ecological strategy for soil contaminated with mercury. *Plan and Soil*, 409(1-2), 371-387

Tang J., Daroch M., Kilian A., Jeżowski S., **Pogrzeba M.**, Moś M. 2015. DArT-based characterisation of genetic diversity in a *Miscanthus* collection from Poland. *Planta*, 242(4), 985-996.

Pogrzeba M., Galimska-Stypa R., Krzyżak J., Sas-Nowosielska A. 2015. Sewage sludge and fly ash mixture as an alternative for decontaminating lead and zinc ore regions. *Environmental Monitoring and Assessment*, 187(1):4120.

Rybka K., Żurek G., **Pogrzeba M.**, Krzyżak J., Prokopiuk K. 2014. Chlorophyll a fluorescence in evaluation of the effect of heavy metal soil contamination on perennial grasses. *PloS ONE*, 9(3):e91475

dr Jacek Krzyżak

Absolwent Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego, w 2013 roku obronił pracę doktorską „Wspomagana fitostabilizacja metali ciężkich w glebach” w Instytucie Inżynierii Ochrony Środowiska Politechniki Wrocławskiej. Od piętnastu lat pracownik Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, obecnie adiunkt w Zakładzie Badań i Rozwoju. W badaniach zajmuje się problemami zagospodarowania terenów poprzemysłowych, testowaniem technologii fitoekstrakcji i wspomaganą fitostabilizacją na terenach silnie zanieczyszczonych metalami ciężkimi oraz możliwością uprawy roślin energetycznych na takich terenach. Współautor i wykonawca zadań badawczych w projektach zarówno krajowych jak i międzynarodowych (PhytoDec, Metallophytes, PHIME, MAGIC, FOKS, Geosap, PHYTO2ENERGY, MISCOMAR, LUMAT). Od 2015 roku członek Rady Naukowej IETU.

Wybrane publikacje

Pogrzeba M., Rusinowski S., Sitko K., **Krzyżak J.**, Skalska A., Ciszek D., Małkowski E., Werle S., McCalmont J., Mos M., Kalaji H. 2017. Relationships between soil parameters and physiological status of *Miscanthus x giganteus* cultivated on soil contaminated with trace elements under NPK fertilisation vs. microbial inoculation. *Environmental Pollution*, 225, 163-174.

Pogrzeba M., **Krzyżak J.**, Rusinowski S., Werle S., Hebner A., Milandru A. 2017. Case study on phytoremediation driven energy crop production using *Sida hermaphrodita*. *International Journal of Phytoremediation* (in press).

Clifton-Brown J.,(...), **Krzyżak J.**,(...), Pogrzeba M., (...). 2017. Progress in upscaling *Miscanthus* biomass production for the European bio-economy with seed-based hybrids. *Global Change Biology Bioenergy*, 9(1), 6-17.

Pogrzeba M., Galimska-Stypa R., **Krzyżak J.**, Sas-Nowosielska A. 2015. Sewage sludge and fly ash mixture as an alternative for decontaminating lead and zinc ore regions. *Environmental Monitoring and Assessment*, 187(1), 4120.

Wasilkowski D., Mrozik A., Piotrowska-Seget Z., **Krzyżak J.**, Pogrzeba M., Płaza G. 2014. Changes in enzyme activities and microbial community structure in heavy metal-contaminated soil under *in situ* aided phytostabilization. *CLEAN – Soil Air Water* (42)11, 1618-1625

Rybka K., Żurek G., Pogrzeba M., **Krzyżak J.**, Prokopiuk K., 2014. Chlorophyll a fluorescence in evaluation of the effect of heavy metal soil contamination on perennial grasses. *PLoS ONE*, 9(3):e91475